

maatschappijwetenschappen

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Inzenden scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o.

Voorts heeft het College voor Examens (CvE) op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet CvE de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van de artikelen 36, 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de gecommiteerde toekomen.
- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Examens.

De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.

- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examinerator en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinerator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke gecommiteerde aanwijzen. De beoordeling van de derde gecommiteerde komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Examens van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
  - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
  - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
  - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
  - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
  - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
  - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;
  - 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;

- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
  - 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
  - 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
  - 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
  - 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
  - 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.

NB Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht.
Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten.
Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht.
Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen kunnen maximaal 75 scorepunten worden behaald.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores

Opgave 1 Kunst in de knel?

1 maximumscore 2

Twee van de volgende antwoorden:

- Vrijemarktwerking / eigen verantwoordelijkheid
“Culturele instellingen die te weinig publiek trekken, krijgen geen subsidie meer.” (Hiermee wordt het voortbestaan van culturele instellingen meer aan de markt overgelaten.) (regels 1-3)
- Terughoudende overheid
“Een sterke cultuursector moet zo min mogelijk afhankelijk zijn van de overheid” (regels 9-11)
- Particulier initiatief / terughoudende overheid
“De afgelopen decennia heeft de overheid het particulier initiatief in de cultuursector niet zozeer aangevuld, maar overgenomen. Dat is niet gezond.” (regels 11-15)
- Eigen verantwoordelijkheid / terughoudende overheid / vrije marktwerking
“Instellingen moeten ook voldoende bezoekers trekken, ondernemend zijn, voldoende toegankelijk zijn voor kinderen en jongeren en de collectie of het aanbod moet van (inter)nationale betekenis zijn om in aanmerking te komen voor geld van de overheid.” (regels 18-25)

per juiste koppeling van een passend tekstelement en ideologisch kenmerk 1

2 maximumscore 2

Tijdens de formatie wordt een regeerakkoord opgesteld met daarin het beleid dat de regering wil uitvoeren en dat kan rekenen op steun van de coalitie (regeringspartijen). Tijdens de formatie willen partijen soms nog wel compromissen sluiten of concessies doen dus is dat het moment om te proberen invloed uit te oefenen. Eenmaal vastgelegd in een regeerakkoord is het beleid moeilijk te veranderen want de coalitiepartijen achten zich eraan gebonden. Als het lukt om een wens in het regeerakkoord opgenomen te krijgen, is de kans groter dat die wens ook uitgevoerd zal worden.

3 maximumscore 2

Twee van de volgende kenmerken van collectieve goederen:

- Collectieve goederen worden van algemeen belang geacht.
- De overheid is nodig voor het ontwikkelen en in stand houden van collectieve goederen / ze zijn moeilijk via de markt te realiseren.
- Collectieve goederen zijn in principe voor iedereen beschikbaar / mensen kunnen niet van het gebruik uitgesloten worden.

per juist kenmerk 1

Vraag	Antwoord	Scores

4 maximumscore 2

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- Populisme is anti-elitair / anti-establishment. Kunst die alleen de aandacht trekt van een kleine groep en niet van de massa is elitair en hoeft daarom niet gesubsidieerd te worden 1
- Populisme is gericht op eenheid van de eigen groep. Dat het nationaal erfgoed wel gesubsidieerd moet worden past daarbij 1

5 maximumscore 1

lobbyen

6 maximumscore 2

Twee van de volgende:

- Vrijheid van meningsuiting / artikel 7: het uiten van opvattingen die strijdig zijn met het voorgenomen regeringsbeleid (hele artikel)
- Vrijheid van vereniging / artikel 8: de belangenvereniging Kunsten '92
- Recht op betoging en vrijheid van vergadering / artikel 9: demonstratie op het Malieveld

per juist recht met juist voorbeeld 1

7 maximumscore 2

Twee van de volgende:

- Het budgetrecht: de Kamer kan tegen een begroting stemmen waarin de bezuinigingsplannen zijn opgenomen.
- Het vragenrecht: de Kamer kan kritische vragen aan de betreffende minister stellen over de invulling van de bezuinigingen.
- Het recht van interpellatie: de Kamer kan in een interpellatie of spoeddebat de betreffende minister verantwoording af laten leggen voor het geplande beleid.
- Het motie-recht: de Kamer kan een motie indienen om haar afkeuring jegens het beleid uit te spreken of het vertrouwen in de betreffende minister op te zeggen.
- Het recht van amendement: als er een wet voorgesteld wordt dan kan de Tweede Kamer gebruikmaken van het recht om die wet te amenderen.
- Als er een wet nodig zou zijn om het beleid vast te stellen dan kan de Kamer gebruikmaken van het recht om tegen dit wetsvoorstel te stemmen.

per juist middel met juiste toelichting 1

Vraag	Antwoord	Scores
8	maximumscore 2	
	• De informatiefunctie	1
	• In dit artikel geeft <i>Trouw</i> informatie over de weerstand onder de bevolking tegen het voorgenomen beleid ten aanzien van kunst en cultuur	1
	ook goed	
	• De agendafunctie	1
	• Met dit artikel kan <i>Trouw</i> eraan bijdragen dat het onderwerp hoger op de politieke en/of publieke agenda komt of blijft	1
	<i>Opmerking</i> <i>De toelichting bij 'De agendafunctie' moet fout gerekend worden als deze inhoudt dat door het artikel het onderwerp op de politieke/publieke agenda is gekomen. Daar stond het al.</i>	
9	maximumscore 1	
	Het recht om tegen het wetsvoorstel te stemmen.	
10	maximumscore 4	
	Twee van de volgende kenmerken met toelichting:	
	– Kenmerk: Het aantal zetels dat een partij behaalt is evenredig met het landelijk op die partij uitgebrachte aantal stemmen.	
	– Toelichting: Je kunt dat in de tabel zien als je partijen met elkaar vergelijkt. Zo heeft bijvoorbeeld de PvdA het dubbele percentage van de stemmen en ook het dubbele aantal zetels in vergelijking met de SP.	
	– Kenmerk: Kleine partijen maken een goede kans op het veroveren van een of meer zetels in de volksvertegenwoordiging / er is geen kiesdrempel / de kiesdeler is de kiesdrempel.	
	– Toelichting: Uit de tabel blijkt dat ook kleine partijen zoals de PvdD en de SGP zetels hebben in de Kamer.	
	– Kenmerk: Het meerpartijenstelsel maakt vrijwel altijd coalitievorming nodig.	
	– Toelichting: Uit de tabel kun je opmaken dat geen enkele partij de meerderheid heeft.	
	per juist kenmerk	1
	per juiste toelichting	1

Vraag	Antwoord	Scores

11 maximumscore 3

- Uit tabel 1 blijkt dat VVD en CDA samen beschikken over 52 zetels en dat is minder dan de helft. Het kabinet-Rutte is daarmee een minderheidskabinet 1
- Een minderheidskabinet heeft een bijzondere relatie met de Tweede Kamer omdat het niet kan rekenen op voldoende steun van de Kamer. Een meerderheid van de Kamer heeft het regeerakkoord niet ondertekend en dat betekent dat dit kabinet bij elk van zijn plannen een meerderheid moet zoeken. (De PVV heeft door middel van een gedoogakkoord haar steun bij een aantal plannen toegezegd, bij de overige plannen is het op voorhand onzeker of een meerderheid gevonden zal kunnen worden en tegen welke prijs) 2

Opmerking

Het woord gedoogsteun in het antwoord mag niet gezien worden als teken dat de kandidaat het gevraagde begrepen heeft. Pas als 'gedoogsteun' op correcte wijze vergezeld gaat van het woord 'meerderheid' of 'minderheid' kan het als uitleg goed gerekend worden.

Opgave 2 'Infotainment: draaien de media door?'

---

12 maximumscore 2

- De selectieve perceptietheorie 1
  - De selectieve perceptietheorie stelt dat mensen bewust en onbewust keuzes maken uit de aangeboden informatie en dat ze deze op verschillende manieren kunnen interpreteren. Hun referentiekader is daarbij bepalend. De informatie die kijkers van *DWDD* krijgen, hoeft dus volgens deze theorie niet hun kijk op de wereld te veranderen 1
- of
- De agendatheorie 1
  - Volgens de agendatheorie hebben de media wel invloed op de onderwerpen waarover we denken, maar niet op onze mening over die onderwerpen. Dat is een beperkte invloed 1

Vraag	Antwoord	Scores
13	maximumscore 4 Voorbeeld van een juist antwoord is: • Vertrossing is de tendens om meer programma's uit te zenden die een groot publiek zullen aanspreken en die met dat doel vooral bestaan uit oppervlakkig amusement en verstrooiing • De verandering in de cultuur is de ontzuiling • Door de beschikbaarheid van televisie kwamen mensen meer in contact met andere opvattingen en dat had grote invloed op het proces van ontzuiling, wat inhield dat mensen zich minder verbonden voelden met een zuil en de daarbij horende omroep. Men veranderde dus makkelijker van omroepvereniging. Bij de keus voor een andere omroepvereniging bleek de hoeveelheid amusement en verstrooiing, zoals de Tros die bracht, belangrijk. De Tros groeide zeer snel en de andere omroepverenigingen zagen hun ledenaantal slinken. Door de formule van de Tros te kopiëren kon leegloop worden tegengegaan. Ontzuiling hangt aldus samen met toegenomen concurrentie tussen de omroepverenigingen waardoor er meer amusement en verstrooiing op de tv kwam. En dat is vertrossing	1 1 2
14	maximumscore 4 Voorbeeld van een juist antwoord is: – De sociale functie houdt in dat mensen 'mee kunnen praten' en dat ze het gevoel hebben bij een groep te horen. <i>DWDD</i> heeft veel kijkers (citaat regel 16 en 17: "met 1,2 à 1,3 miljoen kijkers per dag") en is spraakmakend. Derhalve zal over of naar aanleiding van het programma door veel mensen van gedachten gewisseld worden. – De socialiserende functie houdt in dat cultuurelementen (waarden, normen, opvattingen, gedragswijzen, visies, etc.) worden overgedragen. – Citaat regels 2-6: "het publieke podium ... komen geven". Het programma <i>DWDD</i> wordt een "publiek podium" voor meningen genoemd. Een podium is bedoeld om veel mensen te bereiken. Hier gaat het om overdracht van meningen en die zijn normatief – Citaat regels 14-16: "het <i>DWDD</i>-format lijkt de toekomst van discussie op televisie te zijn." Tekst 5 gaat in op de invloed van <i>DWDD</i> op onder andere de wijze waarop het publieke debat op tv gevoerd gaat worden. Dat gaat over een gedragswijze en dat is een cultuurelement. – Citaat regels 36-38: "Zo biedt <i>DWDD</i> geen venster op de wereld, maar stuurt het onze blik op de wereld." Een derde voorbeeld van de socialiserende functie van <i>DWDD</i> is de invloed van het programma op de wijze waarop we de wereld waarnemen. voor een juiste uitleg van de sociale functie voor het juist verwerken van een bijpassend citaat voor een juiste uitleg van de socialiserende functie voor het juist verwerken van een bijpassend citaat	1 1 1 1

Vraag	Antwoord	Scores
15	maximumscore 4 Voorbeeld van een juist antwoord is: • Vanuit de sociaal-economische benaderingswijze: Wat zijn de gevolgen van het succes voor de advertentietarieven rond <i>DWDD</i>? 2 • Vanuit de sociaal-culturele benaderingswijze: Wat zijn de gevolgen van het succes van <i>DWDD</i> voor de pluriformiteit van het publieke debat? 2 <i>Opmerking</i> <i>Criteria waaraan de onderzoeksvragen moeten voldoen:</i> – <i>Het moet een te beantwoorden vraag zijn (met vraagteken).</i> – <i>DWDD moet worden genoemd.</i> – <i>Er moet een sociaal-economische respectievelijk een sociaal-culturele variabele in verwerkt zijn.</i>	
16	maximumscore 2 Voorbeeld van een juist antwoord is: Het publieke debat wordt voor een belangrijk deel gevoerd in en naar aanleiding van televisieprogramma's. Uit tekst 5 kun je opmaken dat de pluriformiteit op tv afneemt. Andere televisieprogramma's verliezen terrein op <i>DWDD</i> waardoor het aanbod eenzijdiger wordt en er treden steeds dezelfde mensen op in <i>DWDD</i> waardoor er weinig variatie in meningen te horen is. Omdat minder opvattingen meegewogen worden kun je zeggen dat de kwaliteit van het publieke debat afneemt.	
17	maximumscore 2 Met het uitzenden van een veelbesproken programma kan veel geld verdiend worden aan de reclamezendtijd rond dat programma, omdat verwacht wordt dat veel mensen zullen kijken.	
18	maximumscore 3 • voldoende leden hebben 1 • een eigen identiteit hebben 1 • een bijdrage leveren aan het totaalprogramma van de Publiek Omroep 1	
19	maximumscore 2 Vier van de volgende: – De gebeurtenis heeft een human-interest karakter. – Het betreft prominente personen. – Het is opvallend / onverwacht. – Het is actueel. – Het gebeurt nabij. – Het is ondubbelzinnig en begrijpelijk. indien vier selectiecriteria goed 2 indien drie of twee selectiecriteria goed 1 indien één selectie criterium goed 0	

Opgave 3 Van kwaad tot erger?

---

20 maximumscore 2

Geregistreeerde criminaliteit zijn de misdrijven en overtredingen/delicten die ter kennis zijn gekomen van de politie.

21 maximumscore 1

Voorbeeld van een juist antwoord is:

Van belang is de rol van de media die de beeldvorming beïnvloeden. De media schenken meer aandacht aan zware dan aan andere vormen van criminaliteit en vertekenen zo het beeld.

22 maximumscore 2

Voorbeeld van een juist antwoord is:

Kenmerken van een politiek probleem (twee van de volgende):

- handhaven van de openbare orde en het verschaffen van veiligheid zijn basisfuncties van de staat
- het staat op de politieke agenda
- het wordt gezien als een bedreiging van de rechtsorde
- politieke partijen verschillen over dit onderwerp van mening

Uitleg:

- er is sprake van een openbare orde- en veiligheidsprobleem (regels 12-15)
- politieke partijen bemoeien zich ermee (regels 22-25)

Opmerking

Alleen voor een antwoord met een juiste uitleg met twee juiste kenmerken mag 2 scorepunten worden gegeven.

Vraag	Antwoord	Scores

23 maximumscore 3

Drie van de volgende taken van de politie met uitleg:

- de opsporing van strafbare feiten: met deze taak kan zij proberen de criminaliteit in de wijk Zuilen terug te dringen.
- handhaving van de openbare orde / bescherming veiligheid burgers en preventie: zij kan proberen te voorkomen dat jongeren de fout in gaan door in de wijk Zuilen aanwezig te zijn en bijvoorbeeld contact met de jongeren te onderhouden (preventie).
- hulpverlening: jongeren vertonen vaak overlast gevend gedrag omdat ze in de problemen zitten. Door jongeren in de wijk Zuilen de weg te wijzen naar instanties kan een oorzaak van overlast weggenomen worden.
- toezicht in het publieke domein: door bijvoorbeeld de camerabeelden die in Zuilen gemaakt worden goed te bekijken en daar adequaat op te reageren kan overlast tegengegaan worden.
- signalering en advisering op het gebied van veiligheid en veiligheidsbeleid: de politie kan haar ervaring inbrengen bij de beleidsmakers in Utrecht.

per juiste taak met juiste uitleg

1

24 maximumscore 2

Voorbeeld van een juist antwoord is:

Meer rechercheurs en cameratoezicht passen bij de sociale controletheorie. Het gaat hier om uitbreiding van de (formele) controle en door de gevolgen daarvan zou crimineel gedrag verhinderd worden.

25 maximumscore 4

Voorbeelden van juiste antwoorden zijn (twee van de volgende):

- De gemeente zou in de wijk Zuilen een gezinsondersteunend bureau kunnen vestigen om ouders te helpen bij opvoedingsondersteuning. Kinderen worden zo meer gebonden aan hun gezin waardoor criminaliteit wordt tegengegaan.
- Extra aandacht voor voortijdige schoolverlaters bijvoorbeeld door het organiseren van studiehulp zoals huiswerkbegeleiding. Met een diploma is de kans op een vervolgopleiding of werk dat bij je past groter en dit zijn bindingen met de samenleving waardoor criminaliteit wordt tegengegaan.
- Projecten om werkloze jongeren snel aan een baan te helpen. Met werk heeft iemand een binding met de samenleving en een reden om geen crimineel gedrag te vertonen omdat hij daarmee zijn baan op het spel zet.

per juist voorbeeld met juiste uitleg

2

Vraag	Antwoord	Scores
26	maximumscore 1 (Aanhouden is een opsporingshandeling en opsporingshandelingen mogen in het algemeen alleen worden verricht) als het objectieve, redelijke vermoeden bestaat dat een strafbaar feit is gepleegd.	
27	maximumscore 3 Voorbeeld van een juist antwoord is: • In tekst 8 staat dat preventief fouilleren ingevoerd moet worden om criminaliteit zoals wapenbezit en -gebruik terug te dringen. Dit is rechtshandhaving • In tekst 9 staat beschreven hoe preventief fouilleren ten koste gaat van de vrijheid van burgers die staande kunnen worden gehouden ook als ze nergens van verdacht worden. Dit gaat over rechtsbescherming • Richt de overheid zich op haar ene taak dan kan dat ten koste gaan van de andere en dat is wat het dilemma van de rechtsstaat inhoudt. Rechtshandhaving gaat hier ten koste van rechtsbescherming	1 1 1
28	maximumscore 3 • Volgens de intergouvernementele procedure • Intergouvernementeel houdt in dat soevereine staten hun eigen autonomie behouden en dat besluitvorming alleen tot stand komt als de deelnemende staten ermee instemmen • Supranationaal houdt in dat een bovenstatelijk orgaan een besluit kan opleggen aan de deelnemende staten, ook als ze het er niet mee eens zijn. Bij de supranationale procedure wordt een deel van de autonomie uit handen gegeven	1 1 1
29	maximumscore 3 Minimumstraffen passen bij een beleid dat bestaat uit een mix van preventief en repressief beleid. Een minimumstraf wordt immers achteraf opgelegd (repressie) en heeft tevens als doel om potentiële daders af te schrikken (preventie). <i>Opmerking</i> <i>Een toelichting kan alleen punten opleveren als het juiste beleid (de mix) door de kandidaat genoemd is. Dus een kandidaat die als antwoord preventief beleid of repressief beleid geeft en daarbij in de toelichting de begrippen repressief en preventief correct uitlegt, krijgt geen punt.</i>	
30	maximumscore 2 Het is een voorbeeld van daadstrafrecht. Kenmerkend voor daadstrafrecht is dat er voornamelijk wordt gekeken naar het delict en dat er minder tot geen aandacht is voor de persoon van de dader.	

Vraag	Antwoord	Scores

31 maximumscore 3

Drie van de volgende:

- vergelding (opzettelijke, gerechtvaardigde leedtoevoeging)
- speciale preventie (voorkomen van recidive)
- generale preventie (door een voorbeeld te stellen worden anderen afgeschrikt)
- beveiliging van de maatschappij en burgers
- voorkomen van eigenrichting
- genoegdoening aan het slachtoffer

per juist doel

1

5 Inzenden scores

Verwerk de scores van de alfabetisch eerste tien kandidaten per school in het programma WOLF.

Zend de gegevens uiterlijk op 4 juni naar Cito.

6 Bronvermeldingen

---

tekst 1	de Volkskrant, 6 december 2010
tekst 2	naar: http://www.directorsgild.nl/uploads/pdf/brief_lijst_digitaleversie.pdf
tekst 3	naar: Trouw, 9 oktober 2010 http://www.trouw.nl/nieuws/nederland/article3244786.ece/Kunstwereld_bundelt_verzet_op__Malieveld__.html
tekst 4	de Volkskrant, 22 december 2010
tabel 1	Verkiezingsuitslagen.nl, de website van de Kiesraad
tekst 5	naar: Joost de Vries, De Groene Amsterdammer, 20 mei 2010
tekst 6	naar: Huub Wijfjes, NRC Handelsblad, 12 juni 2010
tekst 7	naar: www.eenvandaag.nl/criminaliteit/35686/straatoverlast_zuilen_blijft_een_probleem van 27 februari 2010
tekst 8	naar: Trouw, 20 oktober 2010
tekst 9	naar: http://amsterdam.groenlinks.nl/node/55066 , geplaatst op vrijdag 22 oktober 2010, door Marieke van Doorninck, fractievoorzitster van GroenLinks
tekst 10	naar: Menno van Dongen, de Volkskrant, 17 september 2010